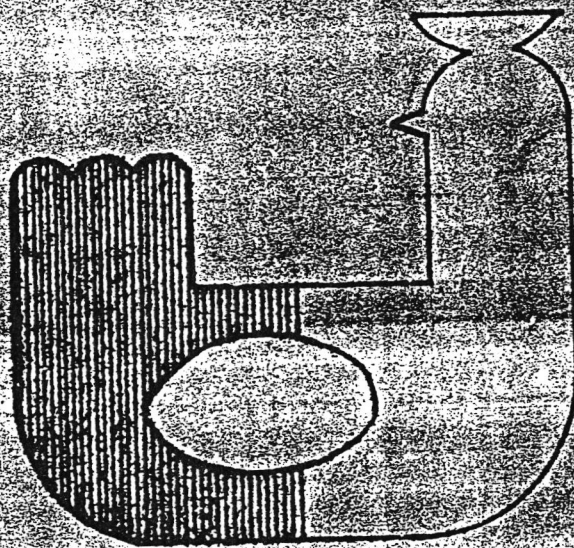

ЖИВИНАРСКИ ДЕНОВИ
ZIVINARSKI DANI
PERADARSKI DANI
PERUTNINARSKI DNEVI
1976

ЗБОРНИК

НА РЕФЕРАТИ

ОТЕШЕВО - МАКЕДОНИЈА
6, 7 И 8 ОКТОМВРИ 1976

Јордан Шокаровски
Кирил Филев
Земјоделски факултет
Скопје

ОРИЗОТ КАКО ИЗВОР НА ЕНЕРГИЈА ВО СМЕСКИТЕ ЗА КОКОШКИ НЕСИЛКИ

Во вообичаената исхрана на живината се практикува да се како енергетска крма користи пченката. Употребата на јачменот и пшеницата е ограничена поради нивна помала енергетска вредност. Супституцијата на пченката со тие крми бара поголемо учество на додатни извори на енергија (маст или зејтин) со кое се поскапува енергетската единица во смеските.

Често пати на пазарот се јавува и оризот во форма на крш кој може да се користи за исхрана на живината. Хранливата вредност и хемискиот состав на ваквиот ориз е сличен на пченката. Истражувањата на Фридрих и сор. (1973) покажуваат дека во смеските за бројлерски пилиња оризот може да ја замени пченката во колку цената на енергетска единица од истиот е помала или иста со цената на енергетска единица од пченката.

Имајќи ги предвид овие констатации поставивме задаток да се испита ефектот од потполна супституција на пченката со оризов крш врз производните својства на несилките од хибрирот Hisex White.

МАТЕРИЈАЛ И МЕТОД НА РАБОТА

Испитувањето е изведено во текот на 1973 год., во адаптирани простории (лимени бараки) на Земјоделскиот факултет, со вкупно 56 несилки (Hisex White) поделени во две групи (41 несилка во I и 15 во II група). Група I беше контролна, а група II опитна. Експериментот отпочна кога несилките постигнаа интензитет на несливост од 10%, а траеше 365 дена.

Светлосниот режим кај живината беше регулиран спрема препораките на производителот на опитниот материјал, додека топлотниот зависеше од температурата на околината. Во летниот период се забележуваа максимални температури до 35°C, а во зимскиот температурата опаѓаше до 0°C.

Исхраната и поењето на живината беше по воља. Композицијата и хранливата вредност на смеските е прикажан во таб. 1.

Таб. 1.

Композиција и хранлива вредност на смеските

	Смеска 1 %	Смеска 2 %
Пченка	60,00	—
Ориз	—	60,00
Пшенични трици	4,05	4,05
Зејтин	1,00	1,00
Дехидрирана луцерка	4,00	4,00
Сојина сачма	15,15	15,15
Риблје брашно	6,00	6,00
Di Ca P	2,00	2,00
Креда	7,00	7,00
Сол	0,30	0,30
Премикс	0,50	0,50
Метаб. енергија KCal/kg	100,00	100,00
Сурови протеини %	2728	2686
Сурово влакно%	17,26	16,46
Са %	3,97	3,19
Р %	3,55	3,55
	0,84	0,84

Податоците во таб. 1 покажуваат дека смеските се разликуваат по изворот на енергија. Во опитната смеска 2, пченката врз тежински еквивалент е заменета со оризов крш. Исхраната беше така организирана што живината од група I, се хранеше со смеска 1, додека несилките од групата II со смеска 2.

Ефектот од така поставениот третман се пратеше преку: производството на јајца; тежината; квалитетот на јајцата (преку застапеноста на белток и жолток, како и бојата на жолтокот); квалитетот на лушпата (преку тежината, дебелината); потрошувачката на храна; живата мера на несилките и морталитетот.

ДОБИЕНИ РЕЗУЛТАТИ И ДИСКУСИЈА

Производните резултати за ефектот од супституцијата на пченката со оризов крш се прикажани кумулативно во таб. 2.

Таб. 2.

Производни резултати кај опитните несилки

	Г р у п а	
	I пченка	II оризов крш
1. Број денови во опит	365	365
2. Број несилки во група		
– на почеток на опитот	41	15
– на крајот на опитот	30	14
3. Морталитет		
– апсолутен број	11	1
– релативен број %	26,93	6,67
4. Производство на јајца		
– на база среден број несилки	236,76	254,65
– интензитет на несливост %	64,87	69,77
– (1) средна тежина на јајцата г	61,50	62,13
5. (2) Квалитетни својства на јајцата		
– застапеност на белток во %	55,69	56,17
– застапеност на жолток во %	32,54	32,51
– застапеност на лушпата во %	10,82	10,60
– средна обоеност на жолтокот (спрема скалата на La roš)	7,17	2,76
6. (2) Квалитетни својства на лушпата		
– средна тежина на лушпата гр	6,11	5,98
– средна дебелина на лушпата мм	0,307	0,320
– средна дебелина на врвот мм	0,327	0,342
– средна дебелина на тапиот дел мм	0,310	0,322
– средна дебелина на средниот дел мм	0,285	0,295
7. Потрошена храна		
– дневно по грло г	129	136
– по произведено јајце г	198	195
8. Жива мера на несилките		
– на почетокот на опитот гр	1480	1476
– на крајот на опитот гр	1844	1871
– промени во живата мера гр	364	395

(1) Тежината на јајцата е пратена на тој начин што беше вршено поединечно мерење на произведените јајца од еден ден во неделата.

(2) Квалитетните својства на јајцата и лушпата се одредувани со мерење на 6 јајца од секоја група еднаш месечно.

Од податоците во таб. 2 може да се види извесна разлика во бројот на снесени јајца измеѓу групите, бидејќи на база средниот број несилки изнесува 236,76 јајца кај I контролна, односно 254,65 кај II

опитна група. Слична разлика се забележува и во интензитетот на несливоста бидејќи кај групата II се забележува 4,90% повисока вредност во однос на група I.

Овие резултати покажуваат дека супституцијата на пченката со оризов крш овозможува повисок ниво на несливост кај несилките. Поголемата несливост на живината од II опитна група, предпоставувајќи, дека е резултат на оризот, кој во споредба со пченицата е поотпорен на микробиолошки загадувања, што значи помалу загаден со токсични материји.

Средната тежина на јајцата кај I контролна група изнесува 61,50 г, а кај II опитна група 62,18 г. Разликата од 0,68 г е мала и незначајна.

Во процентуалната застапеност на белток, жолток и лушпа нема значајни разлики, меѓу несилките од I контролна група (55,69%; 32,54%; 10,82%) и несилките од II опитна група (56,17%; 32,51%; 10,60%).

Обоеноста на жолтокот од јајцата беше многу подобра кај несилките од група I (7,17) во споредба со несилките од група II (2,76). Ваквата појава претставува резултат на отсуство на обоени материји во оризот. Присуството на дехидрирана луцерка во смеските со ориз не беше доволна да ги обезбеди потребните количини обоени материји неопходни за производство на нормално обоен жолток. Оваа појава покажува дека при употребата на оризот како јагленохидратна крма, додавањето на вештачки боила во смеските е неопходно.

Квалитетните својства на лушпата следени преку средната тежина и дебелина не покажуваат поголеми разлики, бидејќи средната тежина изнесува 6,11 г кај I група, односно 5,98 г кај II група, додека средната дебелина 0,207 mm кај I, односно 0,220 mm кај II група.

Во потрошената храна дневно по грло и по произведено јајце се јавуваат извесни разлики бидејќи кај I група изнесуваат 129г, односно 198г, додека кај II група 136г, односно 195г. Ваквата голема потрошувачка на храна не е својствена за живината од споменатиот хибрид и таа претставува повеќе резултат на типот на опремата кај која не беше можна контрола на растурот.

Разликата во живата мера, од почетокот до крајот на експерименталниот период, кај несилките од група I изнесува 364г, а кај несилките од група II 395г. Оваа разлика не е значајна.

Морталитетот на несилките од група I изнесува 26,93%, додека од група II 6,67%. Поголемата смртност на несилките од група I веројатно претставува резултат на пченката, која во споредба со оризот е повеќе подложена на микробиолошки загадувања.

ЗАКЛУЧОК

Со цел да се испита ефектот од супституцијата на пченката со оризов крш врз производните својства на несилките, во текот на 1973 година изведовме опит со 56 несилки поделени во две групи (41 во I група и 15 во II група), во траење од 365 дена.

Врз основа на добиените резултати може да се донесат следните прелиминарни заклучоци:

Производството на јајца и интензитетот на несливоста беа поголеми кај несилките кои во смеските добиваа оризов крш како извор на енергија.

Обоеноста на жолтокот од јајцата кај опитната група беше значајно помала во однос на контролната, што покажува дека при употребата на оризот како јагленохидратна крма ќе биде потребно додавање на вештачки боила во смеските.

Смртноста на несилките од опитната група II е помала во однос на контролната група I, кое покажува дека оризот претставува поздрава јагленохидратна крма од пченката.

ЛИТЕРАТУРА

1. Findrik M., Božičković R.: Zamjena kukuruza rižanim lomom u smjesa, a za tov pilića. 1973, Krmiva 2, стр. 29.
2. Šokarovski J., Nešovski P., Filev K., Dimitrievski M., Stoševski J., Simov S.: Пиринчани лом као извор енергије у смесама за тов свиња. 1975, Крмива

ОРИЗОТ КАКО ЕНЕРГЕТСКА КРМА ВО ИСХРАНАТА НА КОКОШКИ НЕСИЛКИ

РЕЗИМЕ

Со цел да се испита ефектот од супституцијата на пченка со оризов крш во производството на јајца, во текот на 1973 година изведен е експеримент со вкупно 56 несилки, поделени во две групи (41 во I група и 15 во II група), во траење од 365 дена.

Постигнатите резултати во овие истражувања иако добиени со мал број несилки во експериментот даваат можност да се донесат следните прелиминарни заклучоци:

Несилките од опитната група II, хранети со смеска во која главен носител на енергија беше оризовиот крш, постигнаа поголем број јајца по просечна несилка (254,65) и подобар интензитет на носивост (69,77%) во споредба со контролната група I хранета со смеска во која главен носител на енергија беше пченката (236,76; 64,87%).

Квалитетните својства на јајцата и лушпата не беа под влијание на крмниот третман со исклучок на обоеноста на жолтокот (по Roseovata skala) која за несилките од контролната група беше значително подобра (7,17) во споредба со несилките од опитната група II (2,76).

Ефектот од супституцијата на пченката со оризов крш е присутен и на процентот на пцојсани и шкартирани несилки и тоа во полза на несилките од опитната група II каде тој е далеку помал (6,67%) во споредба со несилките од контролната група II (26,93). Сличен тренд е присатен и врз вкупното зголемување на тежината која кај несилките од опитната група II беше поголемо (395 г) во споредба со несилките од контролната група I (364 г).

Jordan Šokarovski
Kiril Filev

Faculty of Agriculture
Skopje

RICE AS AN ENERGETIC FODDER IN THE NUTRITION OF LAYING HANS

Summary

The effect of supstition of maize with rice crash in the nutrition of laying hens, was investigated during 1973 year (365 days) on the 56 layers, deveded into two groups (41 – I gr. and 15-II gr.).

On the basis of the results of this investigations can be made the following preliminary conclusions:

The layers of second (II) experimental group, fed with mixture where the main source of energy was rice, produced more eggs (254,65) on the basis of main layer, and the intensity of laying was higher (69,77%) in comparation to the control group (I), fed with the mixture where maize was as a source of energy (236,76; 64,87%;

The quality of the eggs and egg shell was not influenced of feed treatment with an exeption of yolk color who was graded: I group 7,17 points; II group 2,76 points, after Rosh.

The effect of supstition oi maize with rice crash was significant on the percent of mortality of the layers. The mortality in II group was lower (6,67%) in comparation of the control I group (26,93%).

The simular trend was noticed on the gain of the layers of II group (395 g) comparation to control group I (364 g).